

ר' אלעזר - גרסינן.

לכל תמא - אספק משקה לטמא אחרים קאי, כשנולד ספק נגיעת שום דבר טהור במשקין טמאין, בין שנולד ספק זה בכלים בין שנולד באוכלין - הרי הוא תמא מספק, דקסבר:

משקין מטמאין כלים מן התורה, וילף טעמא מאשר ישתה בכל כלי יטמא ודריש יטמא - יטמא, ומדסמכיה לכלי - משמע יטמא את הכלי, והכי דרשינן ליה בתורת כהנים, הלכך, כי הוה ספק - הוה ליה ספיקא דאורייתא, וברשות היחיד ספיקו טמא.

ר' יוסי ור' שמעון אומרים לאוכלין טמאין - אם נולד ספק זה באוכלים, כגון משקין טמאין שנשפכו לבין הכבדות, ספק נגעו ספק לא נגעו - טמאין, דקא סברי משקין מטמאין אוכלין מדאורייתא, הלכך ספק נמי ברשות היחיד טמא.

לכלים טהורים - אבל אם נולד ספק זה בכלים, כגון משקין טמאין שנשפכו לבין הכלים, ספקו נגעו ספק לא נגעו - טהורין, דקסברי: משקין אין מטמאין כלי אלא מדרבנן, ועל ספיקו לא גזרו, ור' יוסי ור' שמעון דרשי יטמא כר' יהודה, ומיהו כלים לא כדילף בפירקין: יטמא - לטמא את האוכלים, או אינו אלא לטמא את הכלי - אמרת לא כך היה.

טומאה בעולם - מדאורייתא, ואפילו לטומאת עצמן.

ר' אלעזר אומר אין טומאה למשקין - מן התורה כל עיקר, ואפילו לטומאת עצמן, והאי כל משקה אשר ישתה - מוקי לה לקמן לענין הכשר בשמעתין.

תדע - דאין להם טומאה מן התורה כל עיקר, ואפילו לטומאת עצמן.

שהרי העיד יוסף בן יועזר על איל קמצא דכן - מין חגב שמו איל קמצא - דכן, שהוא טהור וכשר לאכילה.

ועל משקה בית מטבחיא דכן - על משקין של בית המטבחים שבעזרה, כגון הדם והמים, שהן דכן - שאינן מקבלין טומאה, אלמא: טומאת משקין דרבנן, ובהני לא גזרו משום הפסד קדשים, דאי דאורייתא - היכי מצו רבנן לטהרינהו?

הא ניחא - הא דאמרת לר' אלעזר יש להן טומאה - לשמואל דאמר האי דכן דיוסף בן יועזר - דכן מלטמא אחרים קאמר, אבל טומאת עצמן - יש בהן, מצית לתרוצי דהאי אין טומאה למשקין דקאמר ר' אלעזר - לטמא אחרים קאמר, דהא מעדותו דיוסף בן יועזר מביא ראייה לדבריו, ויוסף בן יועזר לטמא אחרים קאמר.

אלא לרב דאמר דכן ממש - קאמר יוסף בן יועזר, ואפילו מטומאת עצמן, על כרחך ר' אלעזר נמי מטומאת עצמן קאמר.

אחדא - הא דקאמר ר' אלעזר כדבריו דר' מאיר - אלטמא אחרים טהור דר' מאיר קאי, אבל ליטמא טמא - לא סבירא ליה כוותיה.

הכי גרסינן: והא כדבריו דנפשי קאמר ועוד הא וכן קתני קשיא - דנפשי, כלומר: כדבריו לשון דברים רבים משמע.

קסבר - יוסף בן יועזר טומאת משקין אפילו לטומאת עצמן דרבנן.

ושמואל אמר כו' - קסבר יוסף בן יועזר טומאת משקין דאורייתא לעצמן, מן וכל משקה אשר ישתה, אבל לטמא אחרים - דרבנן, וכי גזרו רבנן לטמא אחרים - במשקין דעלמא, אבל משקין בית מטבחיא - לא גזרו לטמא אחרים אבל טומאת עצמן יש בהן, דהא מדאורייתא רמיא עלייהו ולא מצו רבנן למשקליה.

קרי כאן והבשר אשר יגע כו' - ונהי דמשקין לא מטמאו אוכלין דחולין, מיהו גבי קדשים אשר יגע בכל תמא כתיב, וכיון דאמר משקין מטמאין מדאורייתא לעצמן - בשר קודש הנוגע בהן הרי נגע בטמא.

מידי דהוה ארביעי בקודש - דהוא עצמו פסול, ואינו מטמא קודש.

רביעי בקודש לא איקרי טמא - ומקל וחומר הוא דנפיק לן ביה פסולה לקמן, הלכך, כי נגע ביה קודש - לא קרינן ביה הבשר אשר יגע בכל טמא.

תא שמע וכל משקה אשר ישתה כו' - דקא משתעי בכלי חרס שקיבל טומאה מן השרץ, וכתב כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל וגו' וכל משקה אשר ישתה בכל כלי יטמא וגו', וקסלקא דעתך דהכי קאמר: אחד אוכלין שבתוכו ואחד משקין שבתוכו - יטמא, ונהי דלא דרשת יטמא יטמא - מיהו טומאת עצמן מיהא מיטמו.

מאי יטמא הכשר - והכי קאמר: כל אשר בתוכו יטמא מכל האוכל אשר יבא עליו מים, או שיבא עליו כל המשקה אשר ישתה בכל כלי - הוה הכשר, ויטמא האוכל מחמת אויר כלי חרס טמא.

בכל כלי - היינו משקין תלושין.

דאחשבינהו - הואיל ומלאן - גילה דעתו שהוא צריך להם, וזהו חשיבתן.

אך מעין ובור יהיה טהור - דאשמעינן: הואיל ומחוברין ביניה - לא מיטמו, הא תלושין - מקבלין טומאה, וקשיא לרב.

יהיה טהור מטמאתו - והכי קאמר: אם יבא הטמא במעין ובור מקוה מים - יהיה טהור, הואיל וטבל, הא שאובין - לא מטהרי ליה.

ותלושין מי מכשרי - אמים הוא דמתמה, משום דמים תלושין לא חשיבי, אבל אשאר משקין לא מתמה, דכולהו תלושין ביניהו.

אלא שאין מכשירים - אלמא: הכשר תלושין דרבנן הוא, דאי מדאורייתא - מאן שקליה ממשקי בית מטבחיא דלא ליכשרו?

תירגמא - להא דקתני אין מכשירין - אדם דמשקה בית מטבחיא ולא אמים, ודם קדשים רחמנא אפקיה דלא ליכשר, כדר' חייא.

שנשפך כמים - דם חולין, שאין חשין לקבלו בכלי מכשיר, דאיתקש למים, אבל דם קדשים מתקבל בכלי, וצריך ממנו למזבח, ואינו נשפך לאיבוד כמים - אינו מכשיר, דלא איתקש למים.

והעלה האוכל מן המים אבל אם נגע בעודו במים אינו מוכשר דתנן במסכת מכשירין (פ"ד מ"ו) צנן במערה נדה מדיחתו והוא טהור העלתו כל שהוא מן המים טמא.

תירגמא אדם - בפ"ב דחולין (דף לו:): פריך אהא שינויא והא משקי קאמר ביו"ד דמשמע ב' משקין והכא לא חייש אהאי פירכא משום דמצי לשנויי מאי משקי משקה דעלמא כדאמר (קדושין ד' סד:): בוגרות דעלמא והתם פריך משום דאית ליה שינויא אחרינא.